

MEERJARENBELEIDSPLAN 2021-2024

DE THEATERWERKPLAATS VOOR OUWE ROTTEN

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding
2. Missie
3. Visie
4. Huidige situatie
5. Periode 2021-2024
6. Organisatie

1. INLEIDING

Voor u ligt het meerjarenbeleidsplan van de Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten (TOR), de plek voor 60-plussers die op zoek zijn naar actieve cultuurparticipatie. Het is onze overtuiging dat de fysieke, mentale en sociale situatie van ouderen verbetert als zij actief betrokken zijn bij cultuur. De vergrijzing, zoals we kunnen lezen in het Uitvoeringsprogramma Rotterdam Ouder & Wijzer (juli 2019), neemt toe. Over vijftien jaar is één op de vijf Rotterdammers ouder dan 65 jaar. Wij zien hierin een kans om de komende jaren een stevig fundament te leggen voor kunstbeoefening voor en door ouderen

- zodat ouderen met voorstellingen betrokken worden bij en gestimuleerd worden na te denken over hun eigen situatie en de wereld om hen heen.
- zodat ouderen vitaal blijven, ertoe blijven doen en hun talenten kunnen blijven inzetten.

Na zes jaren ervaring met onze Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten zijn we ervan overtuigd dat onze theaterproducties bijdragen aan vitaliteit en zingeving voor ouderen en dat we niet meer weg te denken zijn uit het Rotterdamse culturele leven.

Meer ouderen bereiken we door verdere samenwerking met organisaties op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

Wij, het bestuur van Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten, de theatermakers en de deelnemers willen ons blijven ontwikkelen, omdat het voor ons nooit stopt:

- onze betrokkenheid bij de risico's en uitdagingen van de vergrijzing
- onze passie om dit met theater over het voetlicht te brengen.

2. MISSIE

Bij de Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten ervaart het publiek herkenning door eigen en actuele ervaringen te zien die door 60-plussers op het toneel worden gebracht.

De Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten (TOR) is opgericht om met voorstellingen de ervaringen van ouderen te delen met een breed publiek. TOR maakt voorstellingen over onderwerpen die worden aangeleverd door de ouderen zelf. Dit zijn de spelers die eigen ervaringen inbrengen, maar ook andere ouderen die worden bevraagd op verschillende locaties waaronder welzijnsorganisaties.

Met hun verschillende achtergronden en leeftijden zijn onze spelers een dwarsdoorsnee van de ouderen in Rotterdam en bieden zo herkenning aan een breed publiek.

TOR zet theatrale werkvormen in voor en door ouderen om sociale en culturele participatie van ouderen te bevorderen.

Samengevat:

Ervaringen van ouderen op het podium zetten en laten zien aan een breed publiek – In onze voorstellingen staan de ervaringen van ouderen centraal. Wat hebben ze meegemaakt in hun jeugd? Welke keuzes hebben ze gemaakt als jong volwassenen? Wat zijn hun actuele ervaringen en welke keuzes maken ze nu?

Beeldvorming over ouderen veranderen – In onze voorstellingen laten we 60-plussers zien zoals ze zijn, als vitale mensen vol levenservaring en vol plannen en ambities. Hiermee gaan we in tegen het heersende beeld dat ouderen zorgbehoefstig zijn en de samenleving tot last.

3. VISIE

De Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten (TOR) maakt voorstellingen die reflecteren op ouder worden. Voor ons publiek betekent dit herkenning, waardering voor tijdsbeelden en reflectiemogelijkheden. Door creatieve en vitale ouderen te ontmoeten krijgt het publiek een stimulans anders tegen levensvraagstukken aan te kijken. We willen een publiek dat zelden naar het theater gaat de vitaliteit en creativiteit van ouderen laten zien. Op deze manier geven we ouderen een stem en een gezicht.

4. HUIDIGE SITUATIE

De afgelopen jaren heeft de Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten (TOR) met 60-plus spelers jaarlijks twee voorstellingen gemaakt over onderwerpen als onafhankelijkheid, loslaten en wat het betekent om ouder te worden.

Op dit moment heeft TOR twee groepen in Rotterdam: in Rotterdam-Noord en in Rotterdam-Prins Alexander. Daarnaast is er een groep in Capelle aan den IJssel. Iedere groep bestaat uit ongeveer twaalf 60-plussers (de oudste speler is 83 jaar). Ongeveer tien spelers zijn op incidentele basis aan TOR verbonden. In totaal zijn er ongeveer 45 spelers die zich aan TOR hebben verbonden. Elke groep maakt ieder jaar een voorstelling die enkele malen gespeeld wordt. De kracht van TOR is dat elke voorstelling eigen en passend is bij de spelers. De ervaringen van ouderen laten verbeelden door oudere spelers zorgt ervoor dat de voorstellingen authentiek zijn. Het publiek zegt: "het is echt", "het is heel persoonlijk".

Soms ligt de nadruk op komisch spel, soms op beweging, soms op zang. Als het nodig is krijgen de spelers extra begeleiding, naast de regisseur, door vakdocenten op het gebied van zang of beweging.

Met de drie groepen zijn de afgelopen twee jaar voorstellingen gemaakt over het thema 'De tijd die over is'. We hebben met onze spelers gereflecteerd op ouder worden, we hebben teruggeblikt en we hebben vooruit gekeken. We hebben gepraat met spelers en publiek over: Wat zijn de dromen en verlangens van ouderen? Wat ga je doen met de tijd die je rest?

Momenteel ontwikkelt TOR een reeks voorstellingen over een woongroep van ouderen. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met organisaties op het gebied van wonen en zorg. De thema's die aan de orde kwamen worden meegenomen in de uiteindelijke voorstelling. Met de groei van het aantal ouderen wordt ouderenhuisvesting de komende jaren een belangrijk onderwerp.

De voorstellingen worden in 2020 en 2021 onder meer gespeeld in de gemeenschappelijke ruimtes van 55-plus woongebouwen van de SOR.

Naast de 'grote producties' heeft TOR verschillende kleine producties die op aanvraag gespeeld kunnen worden bij diverse gelegenheden. Wanneer er vraag is naar een scène over een bepaald onderwerp, dan kan TOR hieraan voldoen. Zo hebben we op aanvraag scènes gemaakt over eenzaamheid, mantelzorg en over de babbeltruc.

Publieksevaluaties

In 2019 startte TOR met uitgebreide publieksevaluaties. Na elke voorstelling van 'Vergeet de Tijd' (onderdeel van 'De tijd die over is') van onze groep in Prins Alexander in De Romeynshof werd het publiek aangesproken. We vermelden graag dat het publiek heel enthousiast was: zo herkenbaar, ontroerend ook en zo prettig dat TOR erin is geslaagd serieuze onderwerpen met humor en op een lichte toon aan de orde te stellen.

Het gaat over dingen waar je normaal nooit over praat. Wat knap dat mensen zich zo durven bloot te geven.

Ik zag er tegenop om met pensioen te gaan. Maar toen ik een voorstelling van jullie zag dacht ik: Wauw, zo kun je ook ouder worden.

5. PERIODE 2021-2024

Het is onze ambitie in de periode 2021-2024 nog meer ouderen te bereiken en nog meer ouderen te betrekken bij onze voorstellingen. Dit willen we bereiken door samenwerking te zoeken met organisaties op het gebied van wonen, zorg en welzijn, ouderengroepen en Huizen van de Wijk.

De werkwijze van TOR

- zal, naast interviews met ouderen, steeds meer aangevuld worden met feedback van ons publiek
- zal de deelnemers stimuleren en uitdagen om eigen verhalen en ervaringen van anderen te gebruiken om gezamenlijk een theatervoorstelling tot stand te brengen.

Producties

Om onze ambities te verwezenlijken gaan we tijdens de Cultuurplanperiode 2021-2024 jaarlijks twee producties maken over thema's die ouderen zelf aandragen, bijvoorbeeld eenzaamheid, lichamelijke gebreken, zorg voor jezelf, zorg voor anderen, wat ga je doen als je stopt met werken, hoe blijf je vitaal? De producties spelen eerst drie keer in een theater en worden daarna passend gemaakt zodat ze gespeeld kunnen worden in Huizen van de Wijk en andere ontmoetingsruimten voor ouderen. Op deze manier bereiken we zoveel mogelijk ouderen.

Omdat op deze locaties vaak weinig theaterfaciliteiten zijn, is het noodzakelijk dat we investeren in basiselementen zoals een simpele geluidsinstallatie en multifunctioneel decor/afscheiding zodat er zelfs in kale ruimtes een theatersfeer opgeroepen wordt.

We selecteren Huizen van de Wijk die al activiteiten voor ouderen hebben. In samenspraak met welzijns- en zorginstellingen worden ouderen uitgenodigd de voorstellingen bij te wonen en met ons na te praten. In elke wijk nodigen we de Anders Ouder Worden groepen uit en leerlingen van de opleidingen Zorg en Welzijn van het Albeda College en van Zadkine, de toekomstige ouderenverzorgers.

De discussies na afloop van de voorstellingen zijn een belangrijk onderdeel van onze doelstelling. Uit de gesprekken destilleren we thema's voor volgende producties.

Tegelijkertijd verkennen we ook of er interesse bij de ouderen is om samen met ons een productie te maken over iets wat zij belangrijk vinden.

Net als de voorgaande jaren willen we in de periode 2021-2024 iedere zomer een locatieproductie maken in Trompenburg Tuinen & Arboretum (Kralingen).

Het publiek krijgt dankzij de theatrale verbeelding een nieuwe verrassende blik op de tuinen. Voor de producties zoeken we ieder jaar een thema dat een verbinding heeft met de tuinen en de natuur.

Aan deze locatieproductie doen ieder jaar zo'n 50 spelers, dansers, zangers en vrijwilligers mee. Zangers en dansers worden begeleid door vakdocenten dans en zang.

De afgelopen jaren was er steeds één uitvoeringsdag. Op deze dag waren er negen theatrale wandelingen waaraan maximaal 25 bezoekers mee konden doen. Dit betekende dat het aantal bezoekers ruim 200 was. Omdat de belangstelling groter is, willen we er nog een dag aan toevoegen. Per dag zeven wandelingen, het aantal bezoekers zal dan rond de 350 zijn.

Deelname aan deze producties staat open voor jong en oud. Ieder jaar doen we een oproep aan spelers, zangers en dansers om mee te doen. Voor elke amateur is het vaak een nieuwe ervaring en een kans om op een inspirerende locatie te spelen.

Resultaten:

- Een productie per jaar in Rotterdam-Noord, die ieder tenminste 3 keer wordt gespeeld (Gemiddeld 85 per voorstelling = 250 bezoekers).
- Een productie per jaar in Rotterdam-Prins Alexander, die ieder tenminste 3 keer wordt gespeeld (Gemiddeld 100 per voorstelling = 300 bezoekers).
- Een productie in Kralingen (Trompenburg Tuinen & Arboretum), die gedurende twee dagen 7 keer per dag wordt gespeeld (Gemiddeld 25 per voorstelling = 350 bezoekers).

Daarnaast is de doelstelling dat elke productie circa 10 keer wordt uitgekocht door instellingen in de wijk, die daartoe waarschijnlijk subsidie zullen aanvragen als hun eigen financiële ruimte niet toereikend is.

Hetgeen resulteert in circa 20 presentaties (Gemiddeld 50 per voorstelling = 1.000 bezoekers).

Samengevat:

Deelnemers: 75

Bezoekers grote voorstellingen: 550

Bezoekers locatieproject: 350

Bezoekers reisvoorstellingen: 1.000

Inclusie

Wij zijn van mening dat inclusie begint met luisteren naar mensen die anders denken, je verdiepen in mensen die een heel ander referentiekader hebben.

Wij zien inclusie als een voorwaarde om diversiteit te borgen.

TOR heeft altijd open gestaan voor iedere oudere en zal dat ook blijven doen.

Wij zien diversiteit als iets vanzelfsprekends, wij willen immers dat alle

Rotterdamse ouderen zich in onze voorstellingen kunnen herkennen.

Innovatie

In onze voorstellingen geven we alle ruimte aan de eigen verhalen en ervaringen van de mensen voor wie en met wie wij de voorstellingen maken.

Bijzonder is dat we steeds meer merken dat de ouderen (het publiek) zich voor een langere periode aan ons verbinden door te vragen naar de volgende voorstellingen.

We zijn ervan overtuigd dat de verbinding tussen welzijn en kunst en cultuur veel kan opleveren. Het is dan ook onze inzet deze samenwerking te intensiveren en uit te breiden.

Interconnectiviteit in Rotterdam-Noord

De afgelopen jaren hebben we in Rotterdam-Noord samengewerkt met SOL, Samen Ondernemend Leren. In eerste instantie door de locatie De Propeller te gebruiken als repetitieruimte. De komende jaren kunnen we repeteren in de theaterzaal van De Banier en hier ook onze producties spelen.

Momenteel werken we in De Banier samen met het ouderenwerk van SOL (het Krachthuis) om kwetsbare ouderen te verrassen met laagdrempelige kleine voorstellingen. Deze samenwerking gaan we de komende jaren intensiveren. Daarnaast hebben we samengewerkt met Studio De Bakkerij. Deze samenwerking willen we de komende jaren voortzetten.

Interconnectiviteit in Rotterdam-Prins Alexander

Sinds 2019 repeteren we met de groep in Rotterdam-Prins Alexander in De Romeynshof waar naast een bibliotheek ook vele andere activiteiten zijn voor onze doelgroep. We hebben dankzij deze nieuwe plek voor drie goed gevulde zalen mogen spelen.

De voorstelling 'Vergeet de Tijd' in de Romeynshof werd ook bezocht door leerlingen van de opleiding Zorg en Welzijn van het Albeda College. Deze jongeren gaven aan dat ze graag betrokken zouden worden bij een van de volgende producties. Ze denken veel te kunnen leren over de leefwereld van hun 'doelgroep' en bovendien zouden ze het erg leuk vinden om op deze manier met hen samen te werken. Het enthousiasme van deze jongeren heeft bij ons het plan doen ontstaan om samenwerking te zoeken met het Albeda College en met Zadkine.

Interconnectiviteit in Rotterdam-Kralingen

De productie in Kralingen maakt deel uit van het Midzomer Festival Kralingen waarin wordt samengewerkt met onder meer Trompenbrug Tuinen & Arboretum, de Kunstroute Kralingen-Crooswijk, de Botanische Tuin Kralingen en Stichting Muzikc.

Interconnectiviteit in Rotterdam

Wij werkten in 2019 samen met:

- Operadagen Rotterdam voor het Orfeo&Majnun project.
- Het GrootLetterFestival
- Bibliotheek Rotterdam voor de Nationale voorleeslunch voor ouderen.

Interconnectiviteit nationaal

- Door studiedagen van het LKCA te bezoeken houden we contact met groepen elders in het land die theater maken met ouderen.

- In 2017 hebben we een voorstelling gespeeld op het landelijke Festival of Older People in Utrecht.

Interconnectiviteit internationaal

- In 2018 hebben we op het Internationale congres Age on Stage van de Belgische organisatie Open Doek in een workshop onze werkwijze laten ervaren door Belgische, Duitse en Engelse 60-plus deelnemers.

6. ORGANISATIE

Bestuur

De Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten (TOR) heeft een bestuur dat zich dienstbaar opstelt naar de mensen die artistiek en organisatorisch de organisatie vorm geven. Bijvoorbeeld dat er gewaakt wordt dat de professionele krachten niet alleen werken op hun betrokken enthousiasme maar ook op een fatsoenlijke financiële basis (fair practice).

De bestuursleden ontvangen geen inkomen of onkostenvergoeding voor hun werkzaamheden en er is een rooster van aftreden. Het bestuur bestaat uit: Hans Stenfert Kroese, voorzitter; Ina Chabot, secretaris; Huub 't Hoen, penningmeester.

Bij TOR zijn geen krachten in loondienst. Alle betaalde krachten werken als freelancer op projectbasis en richten hun werkzaamheden naar eigen inzicht in. Door met freelancers te werken zijn bureaunkosten en vaste lasten minimaal.

BIJLAGE

In deze bijlage een korte terugblik op de voorstellingen die we hebben gemaakt tussen 2017 en nu.

'Familiebanden' (februari 2017, Theater 't Kapelletje), over knellende familiebanden, bestond uit twee korte stukken: 'Oud & Nieuw' geschreven door Pieta Bot en 'Korte nachtreis naar de dag', geschreven door Levi Olthof.

'En nog vele jaren!' (maart 2017, Isala Theater), over verjaardagen en andere feesten. Hoe zag een verjaardagsfeest er vroeger uit. Waarover werd gesproken op een verjaardag in een gereformeerde familie? Wat zou je het allerliefst op je verjaardag krijgen en hoe gaan we om met ouder worden?

'Deelname verplicht!' (juli 2017, Continental Art Centre), over een groep ouderen die een verplichte participatiecursus volgen. Nieuwsgierigheid en wantrouwen wisselen elkaar af. Ze doen hun best, want deelname verplicht! Maar stel je voor dat jij als babyboomer iets moet gaan doen wat je echt niet wilt... De voorstelling is ook gespeeld op het Festival of Older People in oktober 2017 in Utrecht.

'Ouder worden is een kunst' (januari 2018, Theater 't Kapelletje) bestaat uit zeven monologen over dilemma's en problemen bij het ouder worden, zoals eenzaamheid, mantelzorg en seksualiteit. De monologen zijn een mooie gangmaker voor gesprekken over deze onderwerpen.

'Alle tijd' (juni 2018, Theater 't Kapelletje), over verschillende belevingen van de tijd. Tijd is om samen bij stil te staan, om naar terug te kijken en om naar vooruit te kijken.

'Onze tijd' (oktober 2018, Continental Art Centre), over de tijd die voortraast en die nooit stil lijkt te staan. Je voelt je nu eens jong, dan weer oud en dan weer tijdloos. Je vraagt je af: heelt de tijd alle wonden? Het onderdeel 'Praten met Patricia' is op verschillende plaatsen gespeeld voor ouderengroepen.

'Mijn tijd' (maart 2019, Isala Theater), over een groep vrouwen die terugkijkt en vooruit blik. Vandaag besluiten ze zich niets meer aan te trekken van mensen die zeggen hoe ze moeten zijn en wat ze moeten doen. Vandaag doen ze wat ze zelf willen.

'Pak de tijd' (juli 2019, Theater 't Kapelletje), over hoe je met je tijd omgaat als je ouder wordt. Kijk je vol melancholie of verlangen terug? Koester je oude dromen? Durf je nieuwe dromen de ruimte te geven? Wat ga je doen met de tijd die je rest?

'Vergeet de tijd' (november/december 2019, De Romeynshof), over levenskunst en de kunst van het ouder worden. Vaak prijzen we ons gelukkig dat we oud zijn. Andere keren vinden we dat oud worden hard werken is.

De Wederopbouw Revue

In 2015 is de voorstelling 'De Wederopbouw Revue' gemaakt, een ode aan de mensen die Rotterdam na de oorlog weer hebben opgebouwd. Deze voorstelling is talloze malen gespeeld en er is nog steeds vraag naar.

Locatieproject in Trompenburg Tuinen & Arboretum

In samenwerking met Trompenburg Tuinen & Arboretum organiseren we sinds 2014 ieder jaar een openluchtevenement in dit bijzondere Rotterdamse park. Hierbij betrekken we niet alleen spelers, maar ook andere kunstenaars, zoals dansers, dichters, vertellers en muzikanten.

